Institutt for litteratur, områdestudium og europeiske språk

UNIVERSITETET I OSLO

SKOLEEKSAMEN

2018/VÅR

6 (seks) sider

Bokmål

POL1102 – Polsk språkbruk 2

Varighet: 4 timer **23. mai 2018**

Tillatte hjelpemidler:

- Ole Michael Selberg, *Stor norsk-polsk ordbok*, Oslo, 2014.

- Jan A. Nowak, *Polsk-dansk ordbok*, København. 2010 (eller andre utgaver).

- *Polsk ordbok. Polsk-norsk. Norsk-polsk* (Kernerman-serien), Fagbokforlaget, Bergen, 2012 (eller andre utgaver).

- Żanetta W. Soleng & Harald H. Soleng, *Polsk ordbok. Polsk-norsk. Norsk-polsk* [Słownik polsko-norweski, norwesko-polski], Oslo, 2015 (eller andre utgaver).

NB: Alle svar skal skrives på gjennomslagsark.

1. OVERSETTELSE

I. Oversett til norsk:

Specjaliści z branży turystycznej powinni zacząć myśleć o tym, co będzie, kiedy pobyt w znanych miejscach wakacyjnych stanie się niemożliwy z powodu zmian klimatycznych.

I oszacować, jakie to może przynieść straty finansowe. W niektórych regionach świata już widziemy te zmiany. Z jednej strony, istnieje poważne niebezpieczeństwo, że część nisko położonych terenów znajdzie się pod wodą. Z drugiej, w krajach dookoła Morza Śródziemnego jest zbyt sucho.

Turyści zawsze odwiedzali te miejsca, które były modne i bezpieczne. I nikt nigdy nie wybierał się w podróż w kraje, gdzie jest wojna. Jednak dezycje dotyczące turystyki podejmuje się bardzo wcześnie, z dużym wyprzedzeniem. Niestety, większość państw niepoważnie traktuje prognozy długoterminowe. USA może służyć jako przykład: Tam prawie nikt nie przygotowuje się do dramatycznych zmian. A przecież efekty mogą być opłakane dla wszystkich.

Więc dlatego pozwalamy sobie na pytanie: Gdzie szuka Pan / Pani informacji o miejscu, do którego jedzie Pan / Pani?

Gloser
stać się - å bli (perf.)
oszacować - å beregne
nisko położony - lavtliggende
z wyprzedzeniem - i forveien

II. Oversett til polsk:

I 2015 bestemte vi oss for å reise til Norge på ferie sammen. 'Vi' betyr – bestemora mi, kompisen min, kona hans, sønnen deres og meg. Jeg ville selvsagt at vi skulle dra til en innsjø, aller helst til en campingplass, men kona til kompisen min sa at da måtte vi ha kjøpt telt, soveposer og fiskeutstyr. Hun foreslo derfor at vi skulle dra til fjells, men bestemora mi sa at det blir umulig, fordi hun er redd for bjørner. Dattera til kompisen min ville at vi skulle dra til København, men faren hennes sa at man ikke kan dra med et barn til en by hvor alkohol er så lett tilgjengelig. Han foreslo derfor at vi dro til den norske fornøyelsesparken Tusenfryd, men dattera sa at Tusenfryd ikke er interessant. Hun ville at vi skulle spise middag på den beste restauranten i Oslo! Da svarte jeg: Nei, nei, nei! Hvis vi hadde spist på en slik restaurant, ville vi ha brukt opp pengene våre og kjedet oss resten av ferien. Da sa alle at de liker mitt forslag…

Gloser
fiskeutstyr - sprzęt wędkarski
København – Kopenhaga
tilgjengelig - dostępny
fornøyelsespark - park rozrywki
å bruke opp – wydawać / wydać

2. GRAMMATIKK

I. Sett inn riktig ord, evt. riktig form av ordene/frasene i parantes. Følg detaljerte instrukser.

a) [*gradbøying adjektiv og adverb*] Nana mówi coraz ..... (dobrze) po polsku. Dlatego postanowiła spędzić semestr w Krakowie w Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie. Kristian, który jest trochę ..... (młody) od niej, też się wybiera. Oni prawdopodobnie będą ..... (zdolny) ze wszystkich norweskich studentów tam.

b) [*skriv alle datoer, måneder og årstall med ord*] Druga wojna światowa skończyła się ..... (08.05.1945). Polska wstąpiła do Unii Europejskiej ..... (01.05.2004). Znany pisarz Adam Mickiewicz urodził się ..... (24.12.1798).

c) [*imperativ, velg aspekt*] Hej, wy! ..... tego na jutro! (uczyć / nauczyć się). Matka do swojego dziecka: Zawsze ..... (jeść / zjeść) dużo owoców i warzyw! Niech Państwo się ..... (decydować / zdecydować).

d) [*futurum, velg aspekt*] Mam bardzo dużo planów. Nie wiem tylko, czy wszystkie je ..... (realizować/zrealizować). W tym miesiącu na pewno ..... (kończyć/skończyć) projekt, który teraz robię. A potem, przez cały miesiąc, ... (zwiedzać/zwiedzić) polskie miasta.

e) [*eiendomspronomen og substantiv i rett kasus*] Nie lubię ..... (twoja kuzynka). Czy moglibyście pomóc ..... (Knut, wasz profesor)? Mężczyzna zawsze interesuje się ..... (swoje dzieci).

f) [*kondisjonalis av tre verb*] Gdy ..... (być, 1. person entall) królem, to ..... (mieć, 1. person entall) parę pięknych pałaców. (chcieć, 3. person flertall, mannspersonlig) ..... lecieć business class po całym świecie.

g) [*konjuksjoner (bindeord)*] Wiem, że gramatyka polska nie jest najłatwiejsza, ... sam ją studiowałem. Frantz dobrze spał dzisiejszej nocy, ... jest bardzo zmęczony. Bolała mnie głowa, ... musiałam położyć się do łóżka.

h) [*skriv klokkeslettene med ord*] Będę pracować od ..... (08.15) do ..... (15.00). Proszę bądź punktualny, nie przyjdź ..... (20.01) jak rok temu.

i) [*relativpronomen, velg rett form av* enten *który* eller *jaki*] W domu Anna miała małego kota, ... kochała ponad wszystko w świecie. W tym semestrze Grzegorz poznał Aleksandrę, z ..... spędził dość dużo czasu. Zaznacz słowa, ... nie rozumiesz.

j) [*preposisjoner*] Czy mogę usiąść ..... ciebie? ..... moim polskim kolegom, zdałem – ja, rodowity Norweg – egzamin na piątke! Już długo nie mieliśmy ..... nich e-maila.

II. Besvar *ett* av spørsmålene *på norsk*.

a) Redegjør for dannelsen og bruken av polsk kondisjonalis (tryb warunkowy). Gi eksempler med alle tall og kjønn.

eller -

b) Redegjør for dannelsen og bruken av polsk nominativ (mianownik). Gi eksempler med alle tall og kjønn.

3. TEKSTFORSTÅELSE

Les teksten:

Co się zmieniło w krajach komunistycznych po 1989 roku? Pamiętają to dosyć dobrze obcokrajowcy średniego wieku, którzy studiowali w Polsce w czasach PRL-u. Pani Jeanne, znany profesor jednego z paryskich uniwersytetów, opowiada nowym studentom, jak żyło się w Krakowie wtedy, a jak jest dzisiaj.

Dawno temu w PRL-u, trudno było cokolwiek kupić. Mieszkania i samochody były tylko na przedpłaty – płaciło się raty i czekało się kilka lat, aż się dostanie to upragnione M-4 to (mieszkanie trzypokojowe z kuchnią) czy auto "Syrenka." Oczywiście, zmywarek do naczyń nie było – żeby kupić lodówkę, trzeba było stać w kolejce. W latach 80-tych od ręki można było kupić tylko ocet, a jedzenie, benzynę i alkohol kupowało się na kartki. Ludzie, którzy mieli wysoką pozycję społeczną, mogli robić zakupy za dolary w Peweksie, sklepie z produktami zagranicznymi. Pewex to było coś! Kupowało się tam Coca-Colę, papierosy "Kent" i dżinsy, a ludzie pękali z zazdrości! A na wakcje jeździło się do "demoludów," czyli do Bułgarii albo Rumunii, ale też nie wszyscy. Normalny biedny Polak jechał na wczasy pracownicze do Międzyzdrojów lub Szczawnicy!

Teraz są zupełnie inne czasy. Młodzi ludzie, zarówno Polacy jak i obcokrajowcy, niczego nie szanują. Bo wszystko mają! A właściwie wszystko mogą mieć, jeśli mają forsę! Proszę: mieszkanie? Nic łatwiejszego: idzie Pan do agencji nieruchomości lub daje ogłoszenie do gazety i potem Pan wybiera, co Pan chce: duże, małe, w bloku, blisko centrum, żaden problem! Samochód? Proszę bardzo: idzie Pani do dealera i u niego kupuje, do wyboru do koloru… A może komputer? Małe piwo! Idą Państwo do takich sklepów jak "Saturn" czy "MediaMarkt," które są wszędzie, a tam Państwo nawet nie muszą zaplacić gotówką, nie… Teraz wszyscy mają karty bankowe lub kredytowe! Inne czasy, po prostu, inne czasy…

Marker bak hver setning om den er sann (=S) eller usann (=U):

1. Kiedyś zmywarkę można było kupić od ręki.

2. Dawniej każdy mógł szybko kupić samochód.

3. Kiedyś wszystko trudno było kupić.

4. Dawniej wszyscy robili zakupy w Peweksie.

5. Kiedyś wyjeżdżało się na wczasy do "demoludów."

6. Dzisiaj komputery można kupić tylko w takich sklepach jak “Saturn” czy “MediaMarkt.”

7. Kiedyś dostawało się mieszkanie od ręki.

8. Kiedyś nie płaciło się w sklepie gotówką.

9. Teraz wszystko można dostać, jeśli się ma pieniądze.

10. Pani Jeanne jest znaną studentką w jednym z francuskich uniwersytetów.

Hvis du ønsker begrunnelse: Ta kontakt med sensor på e-post innen 1 uke etter at sensuren er kunngjort i StudentWeb. Oppgi navn og kandidatnummer. Sensor bestemmer om begrunnelsen gis skriftlig eller muntlig.